

Οικονομικός Ταχυδρόμος – 26.3.1998

Βουλευτές, διαιτητές και κράτος δικαίου

του Νίκου Πρεντουλή

Η ιστορία είναι γνωστή. Ένας βουλευτής δυσαρεστημένος από την απόδοση ενός διαιτητή, εισβάλλει στον αγωνιστικό χώρο και τον χτυπά. Το αρνείται, βέβαια, ισχυριζόμενος (και ενώπιον του Κοινοβουλίου) ότι ενέργησε ακροβατώντας στη νομιμότητα για να δείξει στο διαιτητή ότι μπορεί να τον τιμωρήσει, ότι δεν είναι, όπως προφανώς ο βουλευτής, υπεράνω των νόμων.

Στην πραγματικότητα, το αν δάρθηκε ή όχι ο διαιτητής είναι ήσσονος σημασίας μπροστά στην ιδεολογία του εγχειρήματος του συγκεκριμένου βουλευτή. Γιατί και στις δύο περιπτώσεις, το πρόβλημα είναι αλλού: στη νοοτροπία και τις αντιλήψεις που τον έφεραν μέσα στο γήπεδο. Αυτές οι αντιλήψεις, αρχές μίας συνεπούς και υπαρκτής ιδεολογίας, κι όχι ένα απλό ιδεολόγημα για την υποστήριξη μίας ακραίας ενέργειας, εγκυμονούν σοβαρό κίνδυνο για το κράτος δικαίου, την Πολιτεία δηλαδή όπου η εκάστοτε εξουσία δε δρά αυθαίρετα, αλλά βάσει κανόνων, αυτοπεριοριζόμενη, εκεί, μ' άλλα λόγια, που το παιχνίδι έχει κανόνες για όλους, κράτος και πολίτες, βουλευτές και διαιτητές, καλούς και κακούς.

Και εξηγούμαι: το νόημα των σχετικών δηλώσεων του εν λόγω βουλευτή συμπυκνώνεται - όχι αυθαίρετα- στην πρόταση πως όταν εκείνος ή κάποιος άλλος συνάδελφός του κρίνει ότι ένας συμπολίτης μας (ας τον λέμε κακό διαιτητή) δεν κάνει σωστά τη δουλειά του και υπάρχει κίνδυνος ή βεβαιότητα πως δε θα τιμωρηθεί, μπορεί να αυτοδικεί, επιβάλλοντας (τη δική του) δικαιοσύνη.

Και είναι κακό αυτό, ειδικά όταν ξέρουμε πως ο κακός διαιτητής μπορεί να “τη γλυτώσει” επειδή ούτε οι αρμόδιοι να τον κρίνουν κάνουν σωστά τη δουλειά τους; Είναι, γιατί μ' αυτό τον τρόπο επιτρέπουμε σε κάποιον που, εκμεταλλευόμενος τη βουλευτική του ασυλία, δε θα ελεγχθεί ποτέ για την πράξη του να υποκαταστήσει ένα ή περισσότερα θεσμοθετημένα όργανα στο έργο τους, να παραβιάσει δηλαδή τους κανόνες του παιχνιδιού και στο πρόσωπό τους την αρχή του κράτους δικαίου.

Η απάντηση αυτή οδηγεί σ' ένα δεύτερο, απόλυτα θεμιτό, ερώτημα: τι αξία έχει μία τέτοια αρχή όταν δεν οδηγεί στην απόδοση δικαιοσύνης; Το ερώτημα προϋποθέτει ότι έχουν αποτύχει οι κανόνες του παιχνιδιού, κάτι που στην πραγματικότητα δεν έχει συμβεί. Ο κακός διαιτητής δεν τιμωρείται, όχι επειδή οι κανόνες είναι ελαττωματικοί, αλλά επειδή δεν εφαρμόζονται.

Όμως, κι αν υποθέταμε ότι οι κανόνες είναι όντως ελαττωματικοί, νομιμοποιείται ο οποιοσδήποτε φορέας εξουσίας (ας τον ονομάσουμε

βουλευτή) να υπερβεί τις αρμοδιότητές του για να καλύψει το κενό; Η απάντηση είναι, νομίζω, αρνητική. Όταν κάποιος κανόνας χωλαίνει, τον αλλάζεις, δεν καταργείς όλους τους άλλους. Ο λόγος που στη δημοκρατία η εξουσία ασκείται με κανόνες είναι ακριβώς ότι κανείς δε μας εγγυάται ότι οι φορείς της θα την χρησιμοποιήσουν για δίκαιους και αγαθούς σκοπούς. Στην πραγματικότητα, αν δεν υπάρχουν κανόνες να τον περιορίζουν ο βουλευτής θα κυνηγά κάθε διατητή που δε θα του είναι αρεστός, ανεξάρτητα από το αν είναι καλός ή όχι.

Άρα, για να τιμωρήσει τον κακό διατητή, ο καλός βουλευτής επιμένει στην εφαρμογή ή στην αλλαγή των κανόνων κι όχι στην καταστρατήγησή τους. Γιατί αλλιώς, αναλαμβάνει ένα ρόλο τελικά επικίνδυνο για τη δημοκρατία.